

SAARI (47)

Simo oli nolottanut. Vaikka naapureitten ja vieraittenkin kylien ihmisten kanssa oli usein suukopua ja riitaa, niin tämä oli ollut vähän eri juttu. Pappi oli huutanut hänelle ja haukkunut pakanaksi ja puhissut osin itsekseen jotain ”Perkeleen töistä”. Uuden Iittiin rakennettavan kirkon takiahan pappi tänne oli tullut kiertelemään ja ilmoittamaan, että syksystä saakka siellä olisi syytä alkaa käymään. Voudille maksettavat verot edelleen muun Elimäen mukana, mutta kirkkoasiat Iittiin.

Sanomista oli tullut siitä, kun Simolta jotenkin lipsahti, että mummu haudattiin edellisenä kesänä Hiidensaareen. No, kesäaika ja melkein hetihän kalma oli alkanut haisemaan. Kuka sitä purilaillla olisi ehtinyt Hollolaan lähteä kускаamaan. Ohran leikkuukin tulolla.

Kouvon talohan se Kymen toiselta rannalta oli aikoinaan saarta käyttänyt ja vanhojen tapojen mukaan vainajat hoitanut. Hyvä paikka, hienoa hietaa, kun muualla rannatkin yhtä savea. Olihan se mummukin lopuillaan puhunut, että jos vanhojen tapojen mukaisesti, niin kuin hänenkin äitinsä aikoinaan oli oman kotinsa hiiteen hoidettu.

Simo oli papille vielä yrittänyt selittää, ettei hän siinä mitään vanhaa pakanatapaa ajatellut, kristitty ihminen, mutta kun saareen kalma viedään, niin onhan se silleen varmempaa, ettei yön selässä tule niin herkästi kotiin käymään vaivaksi eläville. Tietysti Köyrin aikana ja muutoinkin sopivina aikoina voi tulla ja kestittääinkin. Siitäkin pappi oli huutanut ja sanonut, etteivät ne kuolleet sieltä mihinkään tule ja semmoinen palvelonta on lopetettava. Ja kuulemma pyhienkin palvelonta on pahaa paavinuskoa ja sellainenkin on nykyään pahasta. Muutakin puhui, mitä Simo ei ymmärtänyt.

No, lopulta oli pappi ollut rauhallisemmin ja kun Simo oli lupailut, että ensilumelta kierretään metsän Iso pesäänsä ja papille tuodaan nahka, niin sitten oli jo myhäillyt. Peijaiusten pidosta siinäkin asiassa kyllä varoitteli. Lähtiessään muistutti, että Hiidensaaren kanssa ei kannata olla missään tekemisissä ja parempi, kun ei edes käy koko saarella. Simo ajatteli papin lähdettyä, että eiköhän noidenkin kanssa jotenkin pärjätä, kunhan muistaa olla puhumatta ihan kaikkea, mitä oikeasti ajattelee. ■

Reino Hemmilä

THE ISLAND (47)

Simo had felt embarrassed. Even though heated exchanges and quarrels with neighbours and folks from other villages happened from time to time, this had been slightly different. The priest had shouted at him and called him a heathen, and mumbled partly to himself something about ‘work of the Devil’. It was because of the new church being built in Iitti that the priest had come here on his rounds and announced that as from the autumn, attendance there was expected. Taxes payable to the bailiff continued with the rest of Elimäki, but all church matters would move to Iitti.

The commotion had come about when it somehow slipped out of Simo that they had buried grandma on Hiidensaari island the previous summer. Well, it was summertime and the corpse had begun to whiff almost immediately. Who had the time to start taking it to Hollola on a drag-sled? Barley harvest coming on and all.

It was the Kouvo farm on the opposite bank of the river Kymi that had used the island in the past and taken care of the dead in the old ways. A good spot, fine sandy soil, while all around was claggy clay, watersides too. In her last days, grandma had herself said to do like in the olden days, like her mother had been put in the burial place or hiisi of her own home.

Simo had even tried to explain to the priest that he hadn’t been thinking of any old heathen custom, being a Christian fellow, but if a corpse is taken to the island, it is a little more certain that it won’t be so likely to visit home in the dead of night and haunt the living. Naturally, during Köyri [All Souls’ Day] and other suitable times they may come and will be provided with victuals too. This had again riled up the priest and he had yelled that the dead do not come out anywhere and such worship must be stopped. And that saint worship is also evil popery and that is also a bad thing today. He said other things as well, which Simo did not understand.

Well, the priest had eventually calmed himself and when Simo had promised that on the first snows they would trap Big Boy of the forest in his den and bring the pelt to the priest, he had almost chuckled. He did warn about holding peijaiset [bear slaughter feast] on this matter, too. On leaving he reiterated that they should have nothing to do with Hiidensaari and it would be best not to even set foot on the island. After the priest had gone, Simo reckoned that maybe one could get along with that lot, as long as you remembered not to say everything as you really think. ■

Transl. Annira Silver

 <https://urly.fi/1Dnl>

 Reino Hemmilä